

Õiguskantsler

Teie nr

Meie 29.11.2018 nr 7-5/181553/1805238

Täisealise inimese abivajadus

Lugupeetud []

Õiguskantsleri poole pöördus [], kes avaldas rahulolematust, et X Vallavalitsuse ametnik pöördus tema sotsiaalhoolekandeabi vajaduse arutamiseks tema ema, mitte tema enda poole. Avaldaja sõnul ei ole ta valda abi saamiseks avaldust esitanud. Avaldaja palus õiguskantsleril kontrollida, kas X Vallavalitsus on järginud põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava.

Leian, et vald ei toiminud õiguspäraselt, kui pöördus avaldaja abivajaduse väljaselgitamiseks esmalt tema ema, mitte tema enda poole. Pole teada, et vallal oleks olnud selleks avaldaja nõusolek. Soovitan edaspidi sellistest eksimustest hoiduda.

[Tsiiviilseadustiku üldosa seaduse](#) (TsÜS) § 8 lg 2 järgi on 18-aastaseks saanud inimesel täielik teovõime. Üksnes kohus võib inimese teovõimet piirata (TsÜS § 8 lg 3). See tähendab, et täisealine teovõimeline inimene teeb enda kohta otsuseid iseseisvalt. Täisealise teovõimelise inimese eraellu võib avalik võim sekkuda üksnes siis, kui selleks on olemas seaduslik alus.

Kui vallal tekkis kahtlus, et avaldaja võib vajada sotsiaalabi, oleks vald pidanud seda küsima avaldajalt endalt. [Sotsiaalseadustiku üldosa seaduse](#) § 8 järgi on inimese sotsiaalse kaitse vajadus ja inimesele hüvitise andmine era- ja perekonnaelu saladus. [Sotsiaalhoolekande seaduse](#) § 3 lg 1 p 5 järgi võib sotsiaalhoolekandeabi andmise üle otsustamisse kaasata pereliikmeid üksnes siis, kui inimene ise on selleks nõusoleku andnud. Seega, kui puudub täisealise teovõimelise inimese nõusolek, ei või tema abivajadust teiste inimestega, sealhulgas tema emaga, arutada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Aigi Kivioja 6938428; Aigi.Kivioja@oiguskantsler.ee